

forflag, dersom det virkelig skulde blive vedtaget uden den af den høitærede Minister bestemt forbrede Betingelse, da kun vilde kunne vinde en saadan ringe Majoritet for sig, at det var aldeles klart, at der fra mange Sider i Repræsentationen habdes store Betænklichkeiten ved Forslaget. Men selv dette er neppe rimeligt. Jeg betragter det allerede som tvivlsomt, at dette Thing skulde vedtage Forslaget i denne Stikfelse, naar jeg seer hen til, hvad der her er udtalt, og der er al naturlig Grund til at antage, at det andet Thing ikke vil gjøre det, naar man erindrer, hvilken Stemning der har gjort sig gjældende der ved tidligere Leiligheder. Jeg troer derfor, at det kan siges, at det vilde være en af de besynderligste Illusioner, man kunde hengive sig til, naar man vilde antage, at et Lovforflag, fremkommet paa den Maade, som Tilfældet er med dette Forflag, og under en bestemt Modstand fra den paagjældende Ministers Side, en saadan Modstand, som for hans Vedkommende vilde gjøre det til et Cabinetsspørgsmaal, skulde have den allerminste Udsigt til at blive ført igjennem under hans Eftermand. Thinget bør saaledes efter min Anskuelse stille sig klart for Die, ligesom det har staaet klart for Udvalget, at der her virkelig er Spørgsmaal om, hvorvidt man ved overhovedet at undlade at gaae ind paa den forbrede Betingelse, vil bringe det dertil, at slet intet Resultat kommer ud af disse Forhandlinger.

Naar man har sagt, at man jo kunde see Tiden lidt an, see, hvad der kunde komme ud af Lovforflaget i det andet Thing, og da først gaae ind paa denne Betingelse, saa maa jeg erklære, at jeg vilde ansee det for urigtigt at handle saaledes. Jeg troer, at det netop i denne Sag var ønskeligt, om man gjorde det vel op med sig selv, hvad man i Virkeligheden kunde gaae ind paa, og at man søgte at slutte sig saa stærkt og talvrigt om dette som muligt. Den første Forhandling af denne Sag har vist, at der netop var en Tilbøielighed hos Mange og selv hos dem, der ikke just ellers høre nær sammen i deres Opfattelse af disse Forhold, til at søge at frembringe Noget, der kunde faae sin store Betydning derved, at det saagodt som omsluttede Alle, saa at man derved

undgik, idetmindste her i Thinget, hvor der ikke var absolut Nødvendighed derfor, disse Kampe, som jeg ikke troer ere til Gavn, men kun til Skade. Smidlertid er det ganske vist, at man ikke fra Mindretallets Side synes at ville gaae denne Vej. Det er muligt, at dette kan have tilfølg, skjøndt jeg ikke haaber det, at der vil fremkomme et Forflag fra dette Things Side, som kom til at gaae over til det andet Thing i en Stikfelse, hvori det var ledtaget med en bestemt Protest fra Ministeriets Side og med en stærk Tilslutning til denne Protest, en Tilslutning, som upaatvivlelig ogsaa vil komme her i dette Thing. Forslaget vil da maaskee vende tilbage hertil; men man maa ikke overse den Mulighed, at det ikke kommer her tilbage, og det er ogsaa ligeoverfor denne Mulighed, at det forekommer mig, at der er et Ansvar tilstebe med Hensyn til den Maade, hvorpaa man stiller sig ved Afgjørelsen her i Thinget. Nu er det ganske vist Tilfældet — og jeg indrømmer, at det for mig, der har den hele Stilling under Sagens 1ste Behandling i levende Erindring, ogsaa har været en Rilde til Overraskelse at see dette —, at man fra flere Sider har omtalt med temmelig stor Kæthed det Resultat, at det ikke blev til Noget med denne Lov. Man har erklæret, at det endog var bedre, at der ingen Lov kom frem, end at den skulde være behæftet med en saadan Bestemmelse; man har sagt, at det fik at blive derved, man maatte vente paa bedre Tider. Man har, som sagt, taget denne Sag med en vis større Ro, end jeg efter Bestaffenheden af de Udtalelser, der saaldt under Sagens første Forhandling, troede, at man vilde gjøre. Nu forekommer det mig, at hvad der ligger imellem og er kommen frem til os, er saa langtfra at skulle kunne bestyrke denne større Mulighed ved at see imøde, at ogsaa disse Bestræbelser, som her have været gjorte, skulde blive frugtesløse, at det tværtimod snarere maatte virke i modsat Retning. Vi have her liggende for os Andragender, og navnlig et Andragende fra en Menighed, som jo ganske vist ikke er den eneste, man skal tænke paa, men som dog er den, paa hvilken man nærmest maa tænke, og som det heller ikke kan nægtes, at man under Forhand-